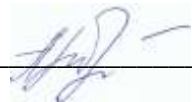

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

**Методичні рекомендації
з підготовки здобувачів вищої освіти
до атестаційного екзамену
«Англійська мова і переклад»**

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>035 Філологія</u>
освітня програма	<u>заочна форма навчання:</u>
	<u>Англійська мова та література і переклад:</u>
спеціалізація	<u>035.041 Германські мови та літератури (переклад включно)</u>

Методичні рекомендації схвалено
на засіданні кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша.
Протокол від “20” жовтня 2022 року № 4
Завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша

Олександр РЕБРІЙ

Методичні рекомендації схвалено
на засіданні кафедри англійської філології
та методики викладання іноземної мови
Протокол від “20” жовтня 2022 року № 3
В.о. завідувача кафедри англійської філології
та методики викладання іноземної мови

Ірина МОРОЗОВА

Методичні рекомендації погоджено
науково-методичною
комісією факультету іноземних мов
Протокол від “20” жовтня 2022 року № 7

Голова науково-методичної комісії
факультету іноземних мов

Анна КОТОВА

Харків – 2022

ВСТУП

Методичні рекомендації з підготовки до атестаційного екзамену «Англійська мова і переклад» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова та література і переклад» для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня спеціальності «035 Філологія» спеціалізації «035.041 Германські мови та літератури (переклад включно)».

1. Мета та завдання атестаційного екзамену

Метою проведення атестаційного екзамену з навчальної дисципліни Англійська мова і переклад» є перевірка сформованих навичок та вмій з іноземної мови та перекладу.

Програма комплексного атестаційного екзамену Англійська мова і переклад» складена на основі навчального плану підготовки магістрів з означеної спеціалізації.

Навчальна дисципліна забезпечує розвиток таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність ефективно, інноваційно та творчо розв'язувати задачі та проблеми в галузі мовознавства, перекладознавства і літературознавства в перебігу професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій на основі положень і методів відповідної філологічної галузі і характеризується певною невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до усвідомлення та розв'язання локальних та глобальних проблем в українському та міжнародному контексті.

ЗК5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення як стандартних, так і інноваційних завдань у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, в тому числі на засадах різноманітності та мультикультурності.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних і соціальних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), пропонувати свої послуги на ринку праці.

ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК12. Здатність генерувати та втілювати на практиці або в дослідницькій діяльності нові ідеї (креативність).

ЗК13. Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.

ЗК14 Здатність до подальшого особистісного розвитку, в тому числі шляхом самоосвіти; уміння навчатися і вчитися.

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність вільно орієнтуватися в сучасних напрямках і школах мовознавства, літературознавства і перекладознавства.

ФК2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК3. Здатність до критичного осмислення історичних надбань, новітніх досягнень та перспектив розвитку філологічної науки.

ФК4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК6. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, літературознавства та перекладознавства.

ФК7. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК8. Володіння експресивними, емоційними, логічними засобами мови та здатність спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату в мовній, міжмовній та міжкультурній комунікації.

ФК9. Усвідомлення сутності й соціального значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.

ФК10. Здатність створювати та перестворювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК11. Здатність демонструвати й передавати знання з теорії та історії мов і літератур, що вивчаються, та перекладу.

Складання атестаційного екзамену забезпечує отримання таких програмних результатів навчання:

ПРН1. Оцінювати власну навчальну, наукову та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування, для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування;

презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості освіти та/або дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці, перекладознавстві і літературознавстві.

ПРН8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства, мовознавства та перекладознавства.

ПРН9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН10. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, перекладацькі факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності, норм поведінки й моралі в міжособистісних та професійних стосунках.

ПРН13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН14. Створювати, аналізувати, перекладати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу. ПРН16.

Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН17. Планувати здійснювати і презентувати дослідження в галузі філології на належному рівні.

ПРН18. Знати норми літературної мови, перекладу та комунікації і вміти їх застосовувати у практичній та освітній діяльності.

ПРН19. Використовувати іноземну мову для організації ефективної мовної, міжмовної та міжкультурної комунікації на особистому та професійному рівнях.

ПРН20. Адаптуватися до змін в соціально-економічній ситуації та на ринку праці.

2. Зміст атестаційного екзамену

Атестаційний екзамен «Англійська мова і переклад» для студентів IV та V курсів (англійська – перша іноземна мова, заочна форма навчання) у 2022/23 навчальному році складатиметься з таких видів робіт:

1) лексико-граматичний переклад з української мови на англійську обсягом приблизно 1600 знаків за матеріалом:

а) пройденим у курсі граматики I-IV або I-V курсів, відповідно (часи англійського дієслова (активний та пасивний стан), узгодження часів, іменник, прикметник, модальні дієслова, артикль, умовний спосіб, безособові форми дієслова);

б) пройденим у межах аспекту "Аналітичне читання" VII-VIII семестрів для студентів IV курсу або у межах аспекту "Аналітичне читання" IX-X семестрів для студентів V курсу.

2) тест на множинний вибір обсягом 30 питань з теоретичних дисциплін (порівняльної лексикології, порівняльної стилістики та порівняльної граматики англійської та української мов – по 10 питань/ 4 варіанти відповіді);

3) фаховий переклад двох текстів. Економічний переклад (а → у, 800 знаків без пробілів) Units 1-4; Державний устрій (у → а, 800 знаків без пробілів) Units 1-2.

3. Критерії оцінювання:

Лексико-граматичний переклад

Кількість активних моментів: 40 Кількість штрафних балів на «5»: 0 – 4,0; Кількість штрафних балів на «4»: 4,5 – 8; Кількість штрафних балів на «3»: 8,5 – 16; Кількість штрафних балів на «2»: 16,5 і більше

Фаховий переклад

Типи помилок у письмовому перекладі: **I** – Пропуск або викривлення інформації, що міститься в тексті оригіналу; **II** – помилки, що за певних умов можуть спричинити втрату інформації, яка міститься у тексті оригіналу (тобто помилки, серйозніші за тип III, але менш серйозні ніж тип I); **III** – Інші помилки (мовні, невмотивовані паузи, повтори, самовиправлення, які не спричиняють втрату або викривлення інформації, що міститься у тексті оригіналу).

Шкала оцінювання письмових поточних контрольних/залікових/екзаменаційних робіт

«Відмінно»

Кількість штрафних балів	0	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1
Оцінка	5,0	5,0	4,9	4,9	4,8	4,8	4,7	4,7	4,6	4,6	4,5	4,5

«добре»

Кількість штрафних балів	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,7	1,8	1,9	2,0	2,1	2,2	2,3	2,4	2,5	2,6	2,7	2,8	2,9	3,0	3,1
Оцінка	4,4	4,4	4,3	4,3	4,2	4,2	4,1	4,1	4,0	4,0	3,9	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,6	3,6	3,5	3,5

«задовільно»

Штрафних балів	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9	4,0	4,1	4,2	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9	5,0	5,1
Оцінка	3,4	3,4	3,3	3,3	3,2	3,2	3,1	3,1	3,0	3,0	2,9	2,9	2,8	2,8	2,7	2,7	2,5	2,6	2,5	2,5

«незадовільно»

Штрафних балів	5,2	5,3	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8	5,9	6,0	6,1	6,2	6,3	6,4	6,5	6,6	6,7	6,8	6,9	7,0	7,1	7,2	7,3	7,4	7,5
Оцінка	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0

Штрафних балів	7,6	7,7	7,8	7,9	8,0	8,1	8,2	8,3	8,4	8,5	8,6	8,7	8,8	8,9	9,0	9,1	9,2	9,3	9,4	9,5	9,6	9,7	9,8	9,9
Оцінка	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6

Бали	10,0	10,1	10,2	10,3	10,4	10,5	10,6	10,7	10,8	10,9	11,0	11,1	11,2	11,3	11,4	11,5	11,6	11,7	11,8	11,9	12,0	12,1	12,2
Оцінка	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5

Бали	12,3	12,4	12,5	12,6	12,7	12,8	12,9	13,0	13,1	13,2	13,3	13,4	13,5	13,6	13,7	13,8	13,9	14,0	14,1	14,2	14,3	14,4	14,5
Оцінка	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3

Бали	14,6	14,7	14,8	14,9	15,0
Оцінка	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3